

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2015. gada 1. jūlijā*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Vide — Eiropas Savienības politika ūdens resursu jomā — Direktīva 2000/60/EK — 4. panta 1. punkts — Vides aizsardzības mērķi attiecībā uz virszemes ūdeņiem — Virszemes ūdens objekta stāvokļa pasliktināšanās — Ūdensceļa ierīkošanas projekts — Dalībvalstu pienākums aizliegt jebkuru projektu, kas rada vai varētu radīt negatīvu ietekmi uz virszemes ūdens objekta stāvokli — Noteicošie kritēriji, lai novērtētu, vai pastāv ūdens objekta stāvokļa pasliktināšanās

Lieta C-461/13

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Bundesverwaltungsgericht* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2013. gada 11. jūlijā un kas Tiesā reģistrēts 2013. gada 22. augustā, tiesvedībā

Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland eV

pret

Bundesrepublik Deutschland,

piedaloties

Freie Hansestadt Bremen.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], priekšsēdētāja vietnieks K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], palātu priekšsēdētāji A. Ticano [*A. Tizzano*], R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*], A. O'Kifs [*A. Ó Caoimh*], K. Vajda [*C. Vajda*] un S. Rodins [*S. Rodin*], tiesneši E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*], E. Levits, M. Bergere [*M. Berger*] (referente), K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*], Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*] un F. Biltšens [*F. Biltgen*],

ģenerālvokāts N. Jēskinens [*N. Jääskinen*],

sekretārs K. Malaceks [*K. Malacek*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2014. gada 8. jūlija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland eV* vārdā – *R. Nebelsieck, Rechtsanwalt*,

* Tiesvedības valoda – vācu.

- *Bundesrepublik Deutschland* vārdā – *W. Ewer, Rechtsanwalt*,
 - *Freie Hansestadt Bremen* vārdā – *P. Schütte, Rechtsanwalt*,
 - Čehijas Republikas valdības vārdā – *M. Smolek*, pārstāvis,
 - Francijas valdības vārdā – *S. Menez*, pārstāvis,
 - Nīderlandes valdības vārdā – *M. Bulterman* un *B. Koopman*, kā arī *J. Langer*, pārstāvji,
 - Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,
 - Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *J. Beeko*, pārstāve, kurai palīdz *G. Facenna, barrister*,
 - Eiropas Komisijas vārdā – *E. Manhaeve* un *G. Wilms*, pārstāvji,
- noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2014. gada 23. oktobra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 23. oktobra Direktīvas 2000/60/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 1. lpp.), 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta i)–iii) punktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland eV* (Vācijas Vides un dabas aizsardzības biedrība) un *Bundesrepublik Deutschland* par vairāku Vēzeres [*Weser*] upes daļu padziļināšanas projektu Vācijas ziemeļos, lai Brēmerhāfenes [*Bremerhaven*], Brakes [*Brake*] un Brēmenes ostās, kuras atrodas Vācijā, varētu iebraukt lielāki konteinerkuģi.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīvas 2000/60 preambulas 16., 25. un 32. apsvērumā ir noteikts:
 - “(16) Ir vajadzīga ūdeņu aizsardzības un ilgtspējīgas apsaimniekošanas integrēšana pārējās Kopienas politikas jomās, piemēram, enerģētikas, transporta, lauksaimniecības, zivsaimniecības, reģionālās politikas un tūrisma jomā. [..]
 - [..]
 - (25) Jānosaka kopējas ūdens stāvokļa definīcijas, ņemot vērā tā kvalitāti, un, ja tas vajadzīgs vides aizsardzības nolūkā, ņemot vērā arī tā kvantitāti. Jānosaka vides aizsardzības mērķi, lai nodrošinātu to, ka visā Kopienā ir panākts labs virszemes ūdeņu un gruntsūdeņu stāvoklis un ka Kopienas līmenī tiek novērsta ūdens resursu bojāšanās.
 - [..]

(32) Iespējams pamatots atbrīvojums no prasības novērst turpmāku ūdens stāvokļa pasliktināšanos vai panākt labu ūdens stāvokli ar īpašiem nosacījumiem, ja saistības nav iespējams pildīt neparedzētu vai ārkārtēju apstākļu dēļ, jo īpaši plūdu un sausuma rezultātā, vai sevišķi svarīgu sabiedrības interešu dēļ, saistībā ar virszemes ūdenstilpes fizisko īpašību jauniem pārveidojumiem vai izmaiņām gruntsūdeņu tilpju līmeņa izmaiņām, ar noteikumu, ka ir veikti visi iespējamie pasākumi, lai mazinātu negatīvo ietekmi uz ūdenstilpes stāvokli.”

4 Direktīvas 2000/60 1. pantā “Priekšmets” ir paredzēts:

“Šīs direktīvas mērķis ir nodrošināt iekšējo virszemes ūdeņu, pārejas ūdeņu, piekrastes ūdeņu un gruntsūdeņu aizsardzību, kas:

a) novērš turpmāku ūdens ekosistēmu stāvokļa pasliktināšanos, aizsargā un nostiprina to, kā arī aizsargā sauszemes ekosistēmas un mitrzes, kas tieši atkarīgas no ūdens ekosistēmām, ciktāl tas attiecas uz to vajadzībām pēc ūdens;

[..]”

5 Minētās direktīvas 2. panta “Definīcijas” 9., 17. un 21.–23. punktā ir noteikts:

“Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

[..]

9) “Stipri pārveidots ūdens objekts” ir virszemes ūdens objekts, kura īpašības cilvēku darbības izraisītu fizikālu izmaiņu rezultātā ir ievērojami mainītas, kā dalībvalsts norādījusi saskaņā ar II pielikuma noteikumiem.

[..]

17) “Virszemes ūdeņu stāvoklis” ir vispārējs virszemes ūdens objekta stāvokļa formulējums, ko nosaka pēc tā sliktākajiem ekoloģiskās un ķīmiskās kvalitātes rādītājiem.

[..]

21) “Ekoloģiskais stāvoklis” ir ar virszemes ūdeņiem saistīto un saskaņā ar V pielikumu klasificēto ūdens ekosistēmu struktūras un darbības kvalitātes formulējums.

22) “Labs ekoloģiskais stāvoklis” ir virszemes ūdens objekta stāvoklis, kas šādi klasificēts saskaņā ar V pielikumu.

23) “Labs ekoloģiskais potenciāls” ir stipri pārveidota vai mākslīgi veidota ūdens objekta stāvoklis, kas šādi klasificēts saskaņā ar V pielikuma attiecīgajiem noteikumiem.

[..]”

6 Šīs pašas direktīvas 3. panta “Administratīvo pasākumu saskaņošana upju baseinu apgabalos” 1. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis identificē atsevišķus upju baseinus, kuri atrodas to teritorijā, un šīs direktīvas nolūkā iekļauj tos atsevišķos upju baseinu apgabalos. Mazus upju baseinus var savienot ar lielākiem upju baseiniem vai apvienot ar blakus esošajiem mazajiem baseiniem, lai attiecīgā gadījumā izveidotu

atsevišķus upju baseinu apgabalus. Ja gruntsūdeņi pilnībā nesakrīt ar konkrētu upes baseinu, tos identificē un iekļauj tuvākajā vai vispiemērotākajā upju baseinu apgabalā. Piekrastes ūdeņus identificē un iekļauj tuvākajā vai vispiemērotākajā upju baseinu apgabalā vai apgabalos.”

- 7 Direktīvas 2000/60 4. panta “Vides aizsardzības mērķi” 1. punkta a) apakšpunktā, 2. un 6. punktā ir noteikts:

“1. Ieviešot praksē pasākumu programmas, kas precizētas upju baseinu apsaimniekošanas plānos:

a) attiecībā uz virszemes ūdeņiem

- i) dalībvalstis īsteno vajadzīgos pasākumus, lai novērstu visu virszemes ūdens objektu stāvokļa pasliktināšanos, ievērojot 6. un 7. punktu un neierobežojot 8. punktu;
- ii) dalībvalstis aizsargā, stiprina un atjauno visus virszemes ūdens objektus, ievērojot iii) apakšpunktu attiecībā uz stipri pārveidotiem ūdens objektiem, nolūkā panākt labu virszemes ūdeņu stāvokli vēlākais 4 gadus pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas, saskaņā ar V pielikumā paredzētajiem noteikumiem, ievērojot saskaņā ar 5. punktu noteiktos pagarinājumus un ievērojot 6., 7. un 8. punktu, neierobežojot 8. punktu;
- iii) dalībvalstis aizsargā, stiprina un atjauno visus mākslīgus un stipri pārveidotos ūdens objektus, nolūkā panākt labu ekoloģisko potenciālu un labus virszemes ūdeņu ķīmiskos rādītājus vēlākais 4 gadus pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas, saskaņā ar V pielikumā paredzētajiem noteikumiem, ievērojot saskaņā ar 5. punktu noteiktos pagarinājumus un ievērojot 6., 7. un 8. punktu, neierobežojot 8. punktu;

[..]

2. Ja uz konkrētu ūdenstilpi attiecas vairāk nekā viens no 1. punktā izvirzītajiem mērķiem, piemēro visstingrāko.

[..]

6. Ūdenstilpu stāvokļa īslaicīga pasliktināšanās nav šīs direktīvas prasību pārkāpums, ja tās pamatā ir dabīgi cēloņi vai nepārvarama vara, kas ir ārkārtas gadījums vai ko nav varēts pienācīgi paredzēt, jo īpaši ārkārtēji plūdi un ilgstošs sausums, vai arī negadījumu izraisīti apstākļi, ko nav varēts pienācīgi paredzēt, ja ir izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:

- a) tiek veikti visi iespējamie pasākumi, lai novērstu turpmāku stāvokļa pasliktināšanos un lai netiktu kavēta šīs direktīvas mērķu sasniegšana citās ūdenstilpēs, kuras neietekmē šie apstākļi;
- b) upes baseina apsaimniekošanas plānā izklāsta nosacījumus, ar kādiem var noteikt apstākļus, kas ir ārkārtēji vai kurus nav varēts pienācīgi paredzēt, kā arī nosaka atbilstošos rādītājus;
- c) pasākumus, kas jāveic ārkārtas apstākļos, iekļauj pasākumu programmā, un tie nekavē ūdenstilpes kvalitātes atjaunošanu, tiklīdz šie apstākļi ir beigušies;
- d) ārkārtēju apstākļu vai tādu apstākļu sekas, ko nav varēts pienācīgi paredzēt, pārskata reizi gadā un, ievērojot 4. punkta a) apakšpunktā izklāstītos iemeslus, veic visus iespējamus pasākumus, lai atjaunotu ūdenstilpes stāvokli, kāds tas bijis pirms šo apstākļu izraisītajām sekām, tiklīdz tas ir iespējams;
- e) upes baseina apsaimniekošanas plāna nākamajā korekcijā iekļauj kopsavilkumu apstākļu sekām un pasākumiem, kas veikti vai veicami saskaņā ar a) un d) punktu.”

8 Minētās direktīvas 4. panta 7. punktā ir paredzēts:

“Dalībvalstis nepārkāpj šo direktīvu, ja:

- labs gruntsūdeņu stāvoklis, labi ekoloģiskās kvalitātes rādītāji vai, vajadzības gadījumā, labs ekoloģiskais potenciāls nav sasniegts, vai virszemes ūdenstilpes vai gruntsūdens tilpes stāvokļa pasliktināšanās nav novērsta jaunu virszemes ūdenstilpes fizikālo īpašību pārveidojumu vai gruntsūdens tilpju līmeņa izmaiņu rezultātā, vai
- virszemes ūdenstilpes stāvokļa pasliktināšanās no izcila uz labu nav novērsta noturīgu, cilvēku veiktu darbību rezultātā,

un ir izpildīti visi šie nosacījumi:

- a) ir veikti visi piemērotie pasākumi, lai mazinātu nelabvēlīgo ietekmi uz ūdenstilpes stāvokli;
- b) šādu pārveidojumu vai izmaiņu iemesli ir īpaši izklāstīti un izskaidroti upes baseina apsaimniekošanas plānā, kas paredzēts 13. pantā, un mērķus pārskata reizi sešos gados;
- c) minēto pārveidojumu vai izmaiņu iemesls ir sevišķi svarīgas sabiedrības intereses, un/vai labums, kādu vide un sabiedrība iegūst, sasniedzot 1. punktā izklāstītos mērķus, ir mazāks nekā jauno pārveidojumu vai izmaiņu dotais labums cilvēku veselībai, cilvēku drošības saglabāšanai vai noturīgai attīstībai; un
- d) noderīgos mērķus, kuriem kalpo ūdenstilpes pārveidojumi vai izmaiņas, tehnisku īstenošanas iespēju vai nesamērīgu izdevumu dēļ nav iespējams pienācīgi sasniegt ar citiem līdzekļiem, kas būtu ievērojami labāka iespēja no vides aizsardzības viedokļa.”

9 Šīs pašas direktīvas 11. panta “Pasākumu programma” 1. punktā ir noteikts:

“Visas dalībvalstis nodrošina, ka katrā upju baseinu apgabalā vai starptautiska upju baseina daļā, kas atrodas tās teritorijā, ņemot vērā 5. pantā paredzētās analīzes rezultātus, tiek īstenota pasākumu programma, lai sasniegtu 4. pantā noteiktos mērķus. Šīs pasākumu programmas var ietvert atsauci uz pasākumiem, kādi izriet no valsts līmenī pieņemtiem tiesību aktiem, kuri aptver vienas dalībvalsts teritoriju. Attiecīgā gadījumā dalībvalsts var pieņemt pasākumus, kas piemērojami visiem upju baseinu apgabaliem un/vai starptautisku upju baseinu daļām, kas atrodas to teritorijā.”

10 Direktīvas 2000/60 13. panta “Upju baseinu apsaimniekošanas plāni” 1. punktā ir paredzēts:

“Dalībvalstis nodrošina upes baseina apsaimniekošanas plāna izstrādi katram upju baseinu apgabalam, kas atrodas vienīgi to teritorijā.”

11 Direktīvas 2000/60 14. panta “Sabiedrības informēšana un apspriešanās” 1. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis veicina visu ieinteresēto pušu efektīvu iesaisti šīs direktīvas īstenošanā, jo īpaši upju baseinu apsaimniekošanas plānu izstrādē, pārskatīšanā un koriģēšanā. [..]”

Vācijas tiesības

- 12 2009. gada 31. jūlija Federālā likuma par ūdenssaimniecību (*Wasserhaushaltsgesetz, BGBl. 2009 I, 2858. lpp.*), tā redakcijā, kas bija piemērojama pamatlīstas faktiem (turpmāk tekstā – “*WHG*”), 27. pantā “Virszemes ūdeņu apsaimniekošanas mērķi” ir noteikts:

“1) Ciktāl virszemes ūdeņi nav kvalificēti kā mākslīgi un stipri pārveidoti saskaņā ar 28. pantu, tos apsaimnieko tā, lai

1. novērstu ekoloģiskā stāvokļa un ķīmiskās kvalitātes rādītāju pasliktināšanos un
2. saglabātu vai panāktu labu ekoloģisko stāvokli un labus ķīmiskās kvalitātes rādītājus.

2) Virszemes ūdeņi, kurus kvalificē kā mākslīgus un stipri pārveidotus saskaņā ar 28. pantu, tos apsaimnieko tā, lai

1. novērstu ekoloģiskā stāvokļa un ķīmiskās kvalitātes rādītāju pasliktināšanos un
2. saglabātu vai panāktu labu ekoloģisko stāvokli un labus ķīmiskās kvalitātes rādītājus.”

- 13 *WHG* 31. panta 2. punkta pirmajā teikumā ir paredzēts:

“Ja netiek panākts labs virszemes ūdeņu ekoloģiskais stāvoklis vai ja tas pasliktinās, tas nav pretrunā ar apsaimniekošanas mērķiem, kuri ir noteikti 27. un 30. pantā, ja:

1. tas izriet no jauniem ūdeņu fiziska rakstura pārveidojumiem vai gruntsūdeņu pjezometriskā līmeņa;
2. šis pārveidojums atbilst sevišķi svarīgām sabiedrības interesēm vai ieguvumi no jauna pārveidojuma sabiedrības veselībai un drošībai ir lielāki par ieguvumiem videi un pašvaldībai, kas ir saistīta ar apsaimniekošanas mērķu īstenošanu;
3. ar ūdeņu pārveidošanu izvirzītos mērķus nevar sasniegt ar citiem piemērotiem pasākumiem, kuru negatīvā ietekme uz vidi ir jūtami mazāka un kuri ir tehniski īstenojami, kā arī to izmaksas nav nesamērīgi augstas, un
4. visi praktiski piemērotie pasākumi tiek noteikti, lai samazinātu negatīvo ietekmi uz ūdeņu stāvokli.

[..]”

- 14 1968. gada 2. aprīļa Federālā likuma par ūdens ceļiem (*Bundeswasserstraßengesetz*) (*BGBl.*, 1968 II, 173. lpp.), redakcijā, kas piemērojama pamatlīstas faktiem, 12. panta 7. punkta trešajā teikumā ir noteikts:

“Ierīkošanas projektos ņem vērā tos apsaimniekošanas mērķus, kuri ir piemērojami saskaņā ar [*WHG*] 27.–31. pantu.”

- 15 Minētā likuma 14. panta 1. punkta otrajā teikumā ir paredzēts:

“Apstiprinot projektu, ir jāņem vērā gan visas sabiedrības intereses, gan privātās intereses, ko skar šis projekts, ieskaitot tā ietekmi uz vidi.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 16 Ar 2011. gada 15. jūlija apstiprināšanas lēmumu (turpmāk tekstā – “apstiprināšanas lēmums”) federālā administratīvā iestāde – Ziemeļrietumu ūdeņu un kuģniecības administrācija (*Wasser- und Schifffahrtsdirektion Nordwest*) – atļāva trīs projektus attiecībā uz Vēzeres upes ierīkošanu; šī upe ir federācijas nozīmes ūdensceļš. Atbildīgā par šiem projektiem, kurus var īstenot neatkarīgi vienu no otra, ir Federālā ūdeņu un kuģniecības administrācija (*Wasser- und Schifffahrtsverwaltung des Bundes*).
- 17 Pirmā projekta mērķis ir ierīkot ārējo Vēzeri starp atklāto jūru un Brēmerhāfeni. Šajā ziņā ir paredzēts padziļināt ārējās Vēzeres kanālu lielākais par 1,16 metriem (m), lai lieli konteinerkuģi, kuru ieprīme ar kravu var sasniegt 13,5 m, varētu ieiet Brēmerhāfenes ostā neatkarīgi no paisuma un bēguma. Projekts ir saistīts ar Brēmerhāfenes ostas apgrīešanās vietas padziļināšanu, attiecībā uz to atbildīgā par projektu ir *Freie Hansestadt Bremen*, kas ir persona, kas iestājusies pamatlietā.
- 18 Otrais projekts attiecas uz iekšējās Vēzeres iekārtošanu aiz Brēmerhāfenes un līdz Brakei, padziļinot kanālu lielākais par vienu metru, lai kuģi, kuru maksimālā ieprīme ar kravu sasniedz 12,8 m, varētu ieiet šajā ostā ar paisumu un bēgumu.
- 19 Trešais projekts attiecas uz iekšējās Vēzeres paplašināšanu aiz Brakes līdz Brēmenei. Šajā upes daļā ir paredzēts padziļināt kanālu tā, lai Brēmene ostu paisuma un bēguma laikā varētu sasniegt kuģi, kuru maksimālā ieprīme ar kravu sasniedz 11,1 m. Pašlaik Brēmene ostā paisuma un bēguma laikā var ieiet kuģi, kuru maksimālā ieprīme ar kravu sasniedz 10,7 m.
- 20 Šo projektu īstenošana nozīmē, ka ir jāveic upes kanālu gultņu bagarēšana. Pēc sākotnējās rakšanas līdz dziļumam, kas bija paredzēts saistībā ar ierīkošanu, turpmāk būs nepieciešams veikt regulāras apkopes bagarēšanas. Ir paredzēts, ka lielākā daļa no ierīkošanas un uzturēšanas bagarēšanas pārpalikumiem tiks izlieti ārējās Vēzeres un iekšējās Vēzeres posmos, kuri šādam nolūkam ir tikuši izmantoti jau iepriekš.
- 21 Ārpus bagarēšanas un izliešanas tiešajām sekām šie projekti, kā apgalvo iesniedzējtiesa, radīs arī citas hidroloģiskas un morfoloģiskas sekas skartajos upes posmos. Tādējādi tostarp būs lielāks straumes ātrums gan paisuma, gan bēguma laikā, jūras līmenis paisuma laikā paaugstināsies, bet bēguma laikā pazemināsies, dažos Vēzeres upes iekšējos posmos pieaugs sāļums un iekšējās Vēzeres sālsūdens robeža pārbīdisies uz zemes iekšieni, visbeidzot ārpus kanāla būs vairāk upes gultnes dūņu sanesu.
- 22 Skartajos ūdens objektos Vēzeres pārejas ūdeņi un plūdmaiņu zona no Brakes uz jūras pusi ir definēti kā stipri pārveidoti Direktīvas 2000/60 2. panta 9. punkta izpratnē. Vēzeres ārējais reģions ir definēts kā dabīgs ūdens objekts, ciktāl tas ietilpst piekrastes ūdeņos. Turklāt ir skarti arī vairāki ūdens objekti, kas ir upju pietekas, un dažas no tām definē kā dabīgus ūdens objektus, bet citus kā stipri pārveidotus.
- 23 Uz šāda pamata Ziemeļrietumu ūdeņu un kuģniecības administrācija lēmumā par plānu apstiprināšanu pārbaudīja attiecīgo projekta atbilstību mērķim nepieļaut ūdens objektu stāvokļa pasliktināšanos, kas ir paredzēta Direktīvā 2000/60. Šī iestāde secināja, ka nav sagaidāma piekrastes ūdeņu stāvokļa pasliktināšanās šīs direktīvas izpratnē.
- 24 Turpretī tā uzskatīja, ka noteiktu Vēzeres ūdens objektu stāvoklis tiks izmainīts negatīvi to seku dēļ, kuras atstās attiecīgie ierīkošanas projekti, tomēr tas neizraisīs izmaiņas stāvokļa klasē atbilstoši Direktīvas 2000/60 V pielikumam. Ziemeļrietumu ūdeņu un kuģniecības administrācija uzskata, ka šāda pasliktināšanās vienas klases robežās neesot uzskatāma kā attiecīgā ūdens objekta ekoloģiskā potenciāla vai stāvokļa pasliktināšanās.
- 25 Pakārtoti minētā iestāde pārbaudīja, vai ir izpildīti nosacījumi izņēmumam no WHG 31. panta 2. punktā un Direktīvas 2000/60 4. panta 7. punktā noteiktā ūdens objektu stāvokļa pasliktināšanās aizlieguma, un secināja, ka tie bija izpildīti.

- 26 *Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland eV* apstrīd apstiprināšanas lēmumu, un šajā ziņā papildus likumu normu attiecībā uz ierīkošanas plānu apstiprināšanu pārkāpumiem tā atsauca uz Likuma par ietekmes uz vidi novērtējumu (*Gesetz über die Umweltverträglichkeitsprüfung*) un likumu normu par vides aizsardzību, it īpaši likumu normu attiecībā uz faunu, floru, dzīvotņu, kā arī putnu aizsardzību, kā arī to ūdens aizsardzības tiesību normu neievērošanu, kuru izcelsme ir meklējama Direktīvā 2000/60.
- 27 Iesniedzējtiesa uzskata, ka pamatlietas strīda atrisinājums ir atkarīgs no vairāku minētās direktīvas normu interpretācijas.
- 28 Šādos apstākļos *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā Administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstīm – izņemot, ja ir noteikts izņēmums, – ir jāatsaka atļauja projektam, ja tas var pasliktināt virszemes ūdens objekta stāvokli, vai šis regulējums vienīgi nosaka apsaimniekošanas plānošanas mērķus?
 - 2) Vai jēdziens “stāvokļa pasliktināšanās” Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ietver tikai nelabvēlīgas izmaiņas, kas liek klasificēt zemākā klasē atbilstoši šīs direktīvas V pielikumam?
 - 3) Ja atbilde uz otro jautājumu ir noraidoša, ar kādiem nosacījumiem var secināt, ka ir notikusi “stāvokļa pasliktināšanās” Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punkta izpratnē?
 - 4) Vai Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta ii) punkts un iii) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstīm – izņemot, ja ir noteikts izņēmums, – ir pienākums atteikties atļauju projektam, ja tas apdraud virszemes ūdeņu laba stāvokļa vai attiecīgi virszemes ūdeņu laba ekoloģiskā potenciāla un laba ķīmiskā stāvokļa sasniegšanu direktīvā noteiktajā brīdī, vai šis regulējums nosaka tikai apsaimniekošanas plānošanas mērķus?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo un ceturto jautājumu

- 29 Ar pirmo un ceturto jautājumu, kurus ir jāapskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta i)–iii) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstīm – izņemot, ja ir noteikts izņēmums, – ir pienākums atteikties atļauju projektam, ja tas var izraisīt virszemes ūdens objekta stāvokļa pasliktināšanos vai ja tas apdraud virszemes ūdeņu laba stāvokļa vai šādu ūdeņu laba ekoloģiskā potenciāla un laba ķīmiskā stāvokļa sasniegšanu šajā direktīvā paredzētajā termiņā.
- 30 Šo tiesību normu piemērošanas joma saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ir jānosaka, ņemot vērā ne tikai to tekstu, bet arī kontekstu un mērķus, kādi ir tiesiskajam regulējumam, kurā tās ietilpst (skat. it īpaši spriedumus *Lundberg*, C-317/12, EU:C:2013:631, 19. punkts; *SFIR* u.c., no C-187/12 līdz C-189/12, EU:C:2013:737, 24. punkts, kā arī *Bouman*, C-114/13, EU:C:2015:81, 31. punkts), un šajā lietā šī tiesiskā regulējuma attīstību.

- 31 Jānorāda, ka Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punkta tekstā, pretēji tam, ko apgalvo *Bundesrepublik Deutschland* un Nīderlandes valdība, ir pamatots šīs tiesību normas saistošais raksturs, kurā ir paredzēts, ka “dalībvalstis īsteno vajadzīgos pasākumus, lai novērstu visu virszemes ūdens objektu stāvokļa pasliktināšanos”. Jēdzienā “īsteno” ir ietverts pienākums dalībvalstīm rīkoties šādā veidā.
- 32 Tāpat kā to ir interpretējusi iesniedzējtiesa, noteikta projekta atļauja ir saprotama kā šāda īstenošana.
- 33 Turklāt saskaņā ar Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta a) apakšpunktu, “ieviešot praksē pasākumu programmas, kas precizētas upju baseinu apsaimniekošanas plānos”, dalībvalstis nosaka vajadzīgos pasākumus, lai īstenotu virszemes ūdens objektu pasliktināšanās novēršanas, saglabāšanas un uzlabošanas mērķus. Jēdzienu “ieviešot praksē” izmantošana apstiprina šīs tiesību normas interpretāciju atbilstoši tādai nozīmei, ka tajā ir ietverti pienākumi, kuri ir jāievēro kompetentajām iestādēm, apstiprinot atsevišķus projektus, piemērojot ūdeņu aizsardzības tiesisko kārtību.
- 34 Tāpat ir jāatgādina, ka Direktīva 2000/60 ir pamatdirektīva, kas pieņemta, pamatojoties uz EKL 175. panta 1. punktu (tagad LESD 192. panta 1. punkts). Tajā ir noteikti vispārīgie principi un rīcības vispārīgās robežas, lai aizsargātu ūdens resursus un nodrošinātu vispārīgo principu un to struktūru koordināciju, integrāciju, kā arī ilgākā termiņā vispārējo principu un struktūru attīstību, kas ļauj aizsargāt un ekoloģiski ilgtspējīgi izmantot ūdens resursus Eiropas Savienībā. Tajā paredzētie vispārīgie principi un vispārīgais rīcības plāns turpmāk ir jāattīsta dalībvalstīm, kurām direktīvā paredzētajos termiņos ir jāveic virkne īpašu pasākumu. Šajā direktīvā tomēr nav paredzēta dalībvalstu tiesiskā regulējuma ūdens resursu jomā pilnīga saskaņošana (spriedumi Komisija/Luksemburga, C-32/05, EU:C:2006:749, 41. punkts, un Komisija/Vācija, C-525/12, EU:C:2014:2202, 50. punkts).
- 35 Šīs direktīvas preambulas 25. apsvērumā ir apstiprināts, ka ir jānosaka vides aizsardzības mērķi, lai nodrošinātu to, ka visā Savienībā ir panākts labs virszemes ūdeņu un gruntsūdeņu stāvoklis un ka Savienības limeni tiek novērsta ūdens resursu bojāšanās.
- 36 Saskaņā ar Direktīvas 2000/60 1. panta a) punktu tās mērķis ir noteikt tiesisko regulējumu virszemes ūdeņu, pārejas ūdeņu, piekrastes ūdeņu un gruntsūdeņu aizsardzībai, kas novērstu jebkuru turpmāku stāvokļa pasliktināšanos, aizsargātu un nostiprinātu ūdens ekosistēmas un sauszemes ekosistēmas, kas ir tieši atkarīgas no tām.
- 37 Līdz ar to galīgais Direktīvas 2000/60 mērķis ir panākt ar koordinētu rīcību visu Savienības virszemes ūdeņu “labu stāvokli” līdz 2015. gadam.
- 38 Vides mērķi, kurus dalībvalstīm ir pienākums sasniegt, ir precizēti Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punktā.
- 39 Minētajā tiesību normā ir noteikti divi atsevišķi, kaut arī cieši saistīti mērķi. Pirmkārt, saskaņā ar Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktu dalībvalstis īsteno vajadzīgos pasākumus, lai novērstu visu virszemes ūdens objektu stāvokļa pasliktināšanos (pienākums novērst pasliktināšanos). Otrkārt, piemērojot Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta ii) un iii) punktu, dalībvalstis aizsargā, uzlabo un atjauno visus virszemes ūdens objektus, lai panāktu labu virszemes ūdeņu stāvokli vēlākais līdz 2015. gada beigām (uzlabošanas pienākums).
- 40 Šo abu mērķu izcelsme izriet no Direktīvas 2000/60 sagatavošanas darbiem. It īpaši attiecībā uz pienākumu novērst virszemes ūdeņu stāvokļa pasliktināšanos attiecīgās tiesību normas to sākotnējā redakcijā varēja nozīmēt, ka uzreiz pēc Direktīvas 2000/60 pieņemšanas ūdens objekti, kuri ir klasificēti augstākā kategorijā par kategoriju “labs stāvoklis”, varēja pasliktināties, līdz tie nokļūst šajā pēdējā kategorijā. Šī iemesla dēļ Eiropas Parlaments iesniedza priekšlikumu grozījumam, ar kuru

pienākumu sasniegt “labu stāvokli” var nošķirt no pienākuma novērst jebkuru stāvokļa pasliktināšanos, paredzot šīs direktīvas 4. panta 1. punktā jaunu ievilkumu, ar kuru šis pēdējais pienākums ir paredzēts atsevišķi.

- 41 Gan uzlabošanas pienākums, gan pienākums novērst ūdens objekta stāvokļa pasliktināšanos ir domāti, lai īstenotu kvalitatīvos mērķus, kurus vēlas sasniegt Savienības likumdevējs, proti, virszemes ūdeņu laba stāvokļa, laba ekoloģiskā potenciāla un laba ķīmiskā stāvokļa saglabāšana vai atjaunošana.
- 42 Lai nodrošinātu, ka dalībvalstis īsteno iepriekš minētos vides mērķus, Direktīvā 2000/60 ir paredzēta virkne normu, tostarp tās, kuras ir ietvertas šīs direktīvas 3., 5., 8., 11. un 13. pantā, kā arī tās V pielikumā, ar kurām, kā to ir arī norādījis ģenerāladvokāts savu secinājumu 43.–52. punktā, ir noteikts sīki regulēts, komplekss vairāku stadiju process, lai dalībvalstis varētu ieviest vajadzīgos pasākumus atkarībā no to teritorijās identificēto ūdens objektu specifiskajām iezīmēm un raksturīpašībām.
- 43 Šie elementi apstiprina interpretāciju, saskaņā ar kuru Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta a) apakšpunkts neaprobežojoties tikai ar programmatisku formulējumu noteiktiem vienkāršiem plānošanas un pārvaldes mērķiem, bet gan tas rada saistošas sekas, līdzko ir noteikts attiecīgā ūdens objekta ekoloģiskais stāvoklis attiecībā uz katru no šajā direktīvā noteiktā procesa stadijām.
- 44 Direktīvas 2000/60 4. panta 7. punktā paredzētā kārtība izņēmumiem, kuras piemērošanas nosacījumus ir izskatījusi atbildētāja pamatlietā, tiem tomēr neietilpstot iesniedzējtiesas uzdoto jautājumu priekšmetā, arī ir viens no elementiem, kas apstiprina interpretāciju, atbilstoši kurai ūdens objektu stāvokļa pasliktināšanās novēršanai ir saistošs raksturs.
- 45 Šajā ziņā ir svarīgi norādīt, ka minēto kārtību veido vairākas kategorijas. It īpaši saskaņā ar iepriekš minēto 4. panta 7. punktu “dalībvalstis nepārkāpj šo direktīvu, ja [...] virszemes ūdenstilpes vai gruntsūdens tilpes stāvokļa pasliktināšanās nav novērsta jaunu virszemes ūdenstilpes fizikālo īpašību pārveidojumu vai gruntsūdens tilpju limeņa izmaiņu rezultātā”.
- 46 Šis izņēmums tomēr ir piemērojams tikai ar nosacījumu, ka ir noteikti visi izdarāmie pasākumi, lai novērstu negatīvo ietekmi uz ūdens objektu, un pēc tiem ir pieņemti programmu pasākumi un apsaimniekošanas plāni.
- 47 Šajā ziņā ir jāuzsver, ka Direktīvas 2000/60 4. panta 7. punktā paredzēto izņēmumu kategoriju struktūra ļauj uzskatīt, ka šīs direktīvas 4. pantā nav ietverti tikai principiāli pienākumi, bet ka tas attiecas arī uz konkrētiem projektiem. Kā ir norādījis ģenerāladvokāts savu secinājumu 78. punktā, pamatojumi izņēmumam ir piemērojami tostarp tad, ja mērķu neievērošana ir virszemes ūdens objekta fizisko īpašību jaunu pārveidojumu sekas un ja no tā rodas negatīvas ietekme. Tas var notikt pēc atļauju jauniem projektiem piešķiršanas. Faktiski nav iespējams aplūkot nošķirti noteiktu projektu no apsaimniekošanas plānu ieviešanas.
- 48 Līdz ar to uz šiem projektiem attiecas Direktīvas 2000/60 4. pantā minētais pienākums novērst ūdens objekta stāvokļa pasliktināšanos. Tomēr minētajiem projektiem ir iespējams piešķirt atļauju, piemērojot minētajā 4. pantā paredzēto izņēmumu sistēmu.
- 49 Eiropas Komisija savos rakstveida apsvērumos apgalvo, ka ūdens objekta stāvokļa pasliktināšanās aizliegums ir pienākuma to uzlabot mērķis. Šajā ziņā ir jākonstatē, ka pienākumam novērst ūdens objekta stāvokļa pasliktināšanos Savienības likumdevējs ir noteicis autonomu statusu un tas neaprobežojas vienīgi ar instrumentu, kas ir domāts ūdens objektu stāvokļa uzlabošanas pienākuma īstenošanai.

- 50 No tā izriet, ka – izņemot, ja piešķir izņēmumu, – ir jāizvairās no jebkuras ūdens objekta stāvokļa pasliktināšanās neatkarīgi no tā, kas plānots ilgākā termiņā ar apsaimniekošanas plāniem un pasākumu programmām. Pienākums novērst ūdens objekta stāvokļa pasliktināšanos saglabā savu saistošo raksturu katrā no Direktīvas 2000/60 īstenošanas stadijām, un tas ir piemērojams jebkuram virszemes ūdens objekta veidam un stāvoklim, par kuru ir pieņemts apsaimniekošanas plāns vai par kuru tas būtu bijis jāpieņem. Attiecīgajai dalībvalstij līdz ar to ir pienākums atteikt atļauju projektam, līdzko tas ir tāda veida, kas var pasliktināt noteikta ūdens objekta stāvokli vai apdraudēt laba virszemes ūdens objekta stāvokļa sasniegšanu, izņemot, ja ir jāuzskata, ka minētajam projektam ir piemērojams izņēmums saskaņā ar šīs direktīvas 4. panta 7. punktu.
- 51 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo un ceturto jautājumu ir jāatbild tādējādi, ka Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta i)–iii) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstīm – izņemot, ja ir noteikts izņēmums, – ir pienākums atteikt atļauju konkrētam projektam, ja tas var izraisīt virszemes ūdens objekta stāvokļa pasliktināšanos vai ja tas apdraud virszemes ūdeņu laba stāvokļa vai šādu ūdeņu laba ekoloģiskā potenciāla un laba ķīmiskā stāvokļa sasniegšanu šajā direktīvā paredzētajā termiņā.

Par otro un trešo jautājumu

- 52 Ar savu otro un trešo jautājumu, kurus ir jāapskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā minētais virszemes ūdens objekta “stāvokļa pasliktināšanās” jēdziens ir jāinterpretē tādējādi, ka tas attiecas tikai uz tādām izmaiņām, kuru dēļ ūdens objekts ir jāklasificē zemākā klasē atbilstoši šīs direktīvas V pielikumam (“stāvokļu klašu teorija”). Noraidošas atbildes gadījumā, proti, ja šis jēdziens attiecas uz jebkurām attiecīgā ūdens objekta izmaiņām (“*status quo* teorija”), iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, kādi ir nosacījumi, lai varētu secināt, ka ir notikusi virszemes ūdens objekta stāvokļa pasliktināšanās.
- 53 Jākonstatē, ka jēdziens virszemes ūdens objekta “stāvokļa pasliktināšanās” Direktīvā 2000/60 nav definēts.
- 54 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka, ja Savienības tiesībās nav paredzēta šāda definīcija, tad minētā jēdziena nozīme un piemērošanas joma ir jānosaka atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai, ņemot vērā gan attiecīgās Savienības tiesību normas formulējumu, gan tās kontekstu (skat. it īpaši spriedumus *Lundberg*, C-317/12, EU:C:2013:631, 19. punkts; *SFIR* u.c., no C-187/12 līdz C-189/12, EU:C:2013:737, 24. punkts, kā arī *Bouman*, C-114/13, EU:C:2015:81, 31. punkts).
- 55 Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punkta teksts runā par labu interpretācijai, atbilstoši kurai jēdziens virszemes ūdens objekta “stāvokļa pasliktināšanās” attiecas arī uz pasliktināšanos, kura neizpaužas kā šāda ūdens objekta klasificēšana zemākā klasē. Šajā tiesību normā ir skaidri norādīts, ka ir jānovērš visu virszemes ūdens objektu stāvokļa pasliktināšanās. Saskaņā ar minētās direktīvas 2. panta 17. punktā sniegto definīciju virszemes ūdeņu stāvoklis ir vispārējs virszemes ūdens objekta stāvokļa formulējums, ko nosaka pēc tā sliktākajiem ekoloģiskās un ķīmiskās kvalitātes rādītājiem. Tādējādi Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā vispārējā veidā ir noteikts pienākums novērst virszemes ūdens objektu stāvokļa pasliktināšanos, un tajā nekas nav minēts par iespējamām izmaiņām klasē, vienīgi šīs direktīvas 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta ii) un iii) punktā ir atsauce uz minētās direktīvas V pielikumu saistībā ar pienākumu uzlabot virszemes ūdens objektu stāvokli.
- 56 Pirms pārbaudīt, vai šo gramatisko interpretāciju apstiprina konteksts, kurā ietilpst virszemes ūdens objekta “stāvokļa pasliktināšanās” jēdziens, kā arī Direktīvas 2000/60 mērķi, ir jāatgādina, ka virszemes ūdeņu stāvokļa novērtējums tiek balstīts uz ekoloģiskā stāvokļa analīzi, kas aptver piecas klases, kā to ir norādījis ģenerāladvokāts savu secinājumu 91.–97. punktā.

- 57 Tieši ekoloģiskās kvalitātes koeficientu izstrādes stadijā dalībvalstis ekoloģiskās kvalitātes koeficientus sadala attiecībā uz katru virszemes ūdeņu kategoriju piecās klasēs, izmantojot bioloģiskās kvalitātes elementu robežvērtību, kura norāda robežas dažādu klašu starpā, proti, ļoti labs, labs, vidējs, viduvējs un slikts. Robežvērtības nosaka, izmantojot interkalibrāciju, kuru veic bioloģisko faktoru līmeni, salīdzinot valstu monitoringa sistēmu klasifikācijas rezultātus par katru bioloģisko faktoru un katru kopējo virszemes ūdensobjektu tipu to dalībvalstu starpā, kas ietilpst vienā interkalibrācijas ģeogrāfiskajā grupā, un izvērtējot rezultātu atbilstību minētajām normatīvajām definīcijām, kas ir ietvertas šīs direktīvas V pielikuma 1.2. punktā.
- 58 Tomēr, kā izriet no Direktīvas 2000/60 V pielikuma 1.4.1. punkta iii) apakšpunkta, interkalibrācija ir izmantojama vienīgi, lai norobežotu stāvokļus starp klasēm, kuras raksturo kā “ļoti labs”, “labs” un “vidējs”. Dalībvalstu robežvērtības ir ietvertas Komisijas 2013. gada 20. septembra Lēmumā 2013/480/ES, ar ko atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2000/60/EK nosaka dalībvalstu monitoringa sistēmu klasifikāciju vērtības pēc interkalibrācijas un atceļ Lēmumu 2008/915/EK (OV L 266, 1. lpp.).
- 59 Visbeidzot saskaņā ar Direktīvas 2000/60 V pielikuma 1.4.2. punkta i) apakšpunktu attiecībā uz virszemes ūdeņu kategorijām ūdens objektu klasificē nākamajā zemākajā klasē, ja viens no kvalitātes elementu koeficientiem ir zemāks par līmeni, kurš atbilst tā pašreizējai klasei. Šī norma, saukta par “one out all out”, ir saistīta ar šīs direktīvas 2. panta 17. punktā sniegto “virszemes ūdeņu stāvok[ļa]” definīciju, kuru nosaka atbilstoši to ekoloģiskā un ķīmiskā stāvokļa sliktākajai vērtībai.
- 60 Saskaņā ar Direktīvas 2000/60 2. panta 21. punktu ekoloģiskais stāvoklis ir ar virszemes ūdeņiem saistīts un saskaņā ar šīs direktīvas V pielikumu klasificēto ūdens ekosistēmu struktūras un darbības kvalitātes formulējums, kurā šīs ekoloģiskā stāvokļa klasifikācijas ir kvalificētas kā “normatīvās definīcijas”.
- 61 Tomēr, kā ir norādījis ģenerāladvokāts savu secinājumu 99. punktā, robežvērtību noteikšana starp klasēm izpaužas kā ārkārtīgu plašu amplitūdu noteikšana. Klases tādā ir tikai instruments, kas ierobežo dalībvalstu rīcības brīvību, tām nosakot kvalitātes elementus, kuri atspoguļo noteikta ūdens objekta reālo stāvokli. Tieši tostarp tādēļ Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā nav ietverta atsauce uz tās V pielikumu, jo “stāvokļa pasliktināšanās” jēdziens, ir vispārīgas piemērojamības jēdziens.
- 62 Cita šī jēdziena interpretācija turpretī atturētu dalībvalstis novērst virszemes ūdens objekta stāvokļa pasliktināšanos vienas stāvokļa klases iekšienē. Ciktāl virszemes ūdens objekta klasifikāciju nosaka sliktākais no piemērojamajiem kritērijiem, varētu pazemināt arī visas citas vērtības, tam neradot juridiskas sekas.
- 63 Par “one out all out” sauktās normas piemērošana saistībā ar stāvokļu klašu teoriju turklāt izraisītu to, ka zemākās klases ūdeņi tiktu izslēgti no pienākuma novērst to stāvokļa pasliktināšanos piemērošanas jomas. Pēc ūdens objekta klasifikācijas šajā stāvokļa klasē jauna tā stāvokļa pasliktināšana juridiski būtu izslēgta. Ņemot vērā Direktīvas 2000/60 mērķi, šādiem ūdens objektiem ir jāpievērš īpaša uzmanība saistībā ar ūdeņu apsaimniekošanu.
- 64 Šādu interpretāciju apstiprina Direktīvas 2000/60 4. panta 5. punkta c) apakšpunkts, kurā ir tieši noteikts, ka attiecībā uz stipri pārveidotiem virszemes ūdens objektiem, kuriem dalībvalstis var censties sasniegt mazāk stingrus vides aizsardzības mērķus, ir noteikts jebkādas turpmākas pasliktināšanas aizliegums.
- 65 Turklāt stāvokļu klašu teorijas piemērošana izraisītu to, ka tiktu vājināta to ūdeņu aizsardzība, kuri ietilpst augstākajās klasēs. Ņemot vērā, ka ūdeņu klasifikāciju nosaka atbilstoši tiem piemērojamo parametru sliktākajai vērtībai, citu elementu pasliktināšanās neko nemainītu attiecīgā ūdens objekta klasifikācijā, kamēr no tās neizrietētu klasifikācija zemākā klasē.

- 66 Turpreti, kā ir norādījis ģenerālvokāts savu secinājumu 105. punktā, ja jēdzienu “pasliktināšanās” interpretē atbilstoši kvalitātes elementam vai kādai vielai, tad pasliktināšanās aizliegums saglabā visu savu lietderīgo iedarbību, jo tajā tiek ietvertas jebkuras izmaiņas, kas var būt par šķērslī Direktīvas 2000/60 galvenā mērķa sasniegšanai.
- 67 Attiecībā uz kritērijiem, kuri ļauj izdarīt secinājumu par ūdens masas stāvokļa pasliktināšanos, ir jāatgādina, ka no Direktīvas 2000/60 4. panta uzbūves un tostarp no tā 6. un 7. punkta izriet, ka ūdens objekta stāvokļa pasliktināšanās, kaut vai tā būtu pagaidu rakstura, ir atļauta, vienīgi ievērojot stingrus nosacījumus. No tā izriet, ka sliksnim, kuru pārsniedzot konstatē pienākuma novērst ūdens objekta stāvokļa pasliktināšanos pārkāpumu, ir jābūt zemam.
- 68 Pretēji tam, ko apgalvo *Bundesrepublik Deutschland*, interpretācija, atbilstoši kurai vienīgi “smagi pārkāpumi” ir kvalificējami kā ūdens objekta stāvokļa pasliktināšanās, šai interpretācijai esot būtībā pamatotai, pirmkārt, uz negatīvās ietekmes uz ūdeni izsvēršanu un, otrkārt, uz ekonomiskajām interesēm, kas ir saistītas ar ūdeni, nevar tikt izsecināta no Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punkta teksta. Turklāt ir svarīgi konstatēt, tāpat kā to norāda prasītāja pamatlietā, ka ar šādu interpretāciju netiek ievērota šajā direktīva noteiktā atšķirība starp pienākumu novērst ūdens objekta stāvokļa pasliktināšanos un pamatojumu izņēmumam, kas ir paredzēts minētās direktīvas 4. panta 7. punktā, ciktāl vienīgi šajā pamatojumā ir sniegtas norādes interešu izsvēršanai.
- 69 Tādēļ, tāpat kā Komisijai, ir jāpieņem, ka pastāv virszemes ūdens objekta “stāvokļa pasliktināšanās” Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punkta izpratnē, tiklīdz vismaz viens no kvalitātes elementiem šīs direktīvas V pielikuma izpratnē ir pasliktinājies par vienu klasi, pat ja šī pasliktināšanās neizpaužas kā pazemināšana klasifikācijā attiecībā uz ūdens objektu, to ņemot kopumā. Tomēr, ja attiecīgais kvalitātes elements šī pielikuma izpratnē jau atrodas viszemākajā klasē, tad jebkura minētā elementa pasliktināšanās ir kvalificējama kā virszemes ūdens objekta “stāvokļa pasliktināšanās” šī 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punkta izpratnē.
- 70 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz otro un trešo uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā minētais virszemes ūdens objekta “stāvokļa pasliktināšanās” jēdziens ir jāinterpretē tādējādi, ka pasliktināšanās ir tad, ja vismaz viens no kvalitātes elementiem šīs direktīvas V pielikuma izpratnē ir pasliktinājies par vienu klasi, pat ja šī pasliktināšanās neizpaužas kā pazemināšana klasifikācijā attiecībā uz virszemes ūdens objektu, to ņemot kopumā. Tomēr, ja attiecīgais kvalitātes elements šī pielikuma izpratnē jau atrodas viszemākajā klasē, tad jebkura minētā elementa pasliktināšanās ir kvalificējama kā virszemes ūdens objekta “stāvokļa pasliktināšanās” šī 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punkta izpratnē.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 71 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) **Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 23. oktobra Direktīvas 2000/60/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā, 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta i)–iii) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstīm – izņemot, ja ir noteikts izņēmums, – ir pienākums atteikt atļauju konkrētam projektam, ja tas var izraisīt virszemes ūdens objekta stāvokļa pasliktināšanos vai ja tas apdraud virszemes ūdeņu laba stāvokļa vai šādu ūdeņu laba ekoloģiskā potenciāla un laba ķīmiskā stāvokļa sasniegšanu šajā direktīvā paredzētajā termiņā;**

- 2) Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā minētais virszemes ūdens objekta “stāvokļa pasliktināšanās” jēdziens ir jāinterpretē tādējādi, ka pasliktināšanās ir tad, ja vismaz viens no kvalitātes elementiem šīs direktīvas V pielikuma izpratnē ir pasliktinājies par vienu klasi, pat ja šī pasliktināšanās neizpaužas kā pazemināšana klasifikācijā attiecībā uz virszemes ūdens objektu, to ņemot kopumā. Tomēr, ja attiecīgais kvalitātes elements šī pielikuma izpratnē jau atrodas viszemākajā klasē, tad jebkura minētā elementa pasliktināšanās ir kvalificējama kā virszemes ūdens objekta “stāvokļa pasliktināšanās” šī 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punkta izpratnē.

[Paraksti]